

Studiegids 23/24

Zij-instroom: jaar 1 semester 1

Inhoud

Inhoud.....	1
Voorwoord.....	2
1 Uitgangspunten van het studieprogramma	3
1.1 ONDERWIJSEENHEDEN JAAR 1 SEMESTER 1.....	6
Kern: De rollen van de leerkracht.....	6
1.2 DE LABS	6
1.3 DE LANDELIJKE KENNISBASISTOETS.....	7
1.4 TOETSING.....	7
1.5 KEUZEPROGRAMMA.....	8
1.6 HET COMPETENT HANDELEN OP DE WERKPLEK	8
Praktijkervaring opdoen.....	8
De werkplekassessments (WPA's).....	9
1.7 PERSOONLIJKE EN PROFESSIONELE ONTWIKKELING.....	9
UUR 1.....	9
Studieloopbaanbegeleiding	10
Professionele leergemeenschap (PLG).....	10
2 Studieonderdelen Semester 1.....	12
2.1 De Labs; pedagogiek, didactiek.....	12
Toetsing labs	15
2.2 Rekenen-wiskunde	17
Toetsing rekenen-wiskunde	18
2.3 Taal.....	19
Toetsing taal.....	21
2.4 Kunstzinnige oriëntatie	22
2.4.1 Beeldende vorming	22
2.4.2 Drama	24
2.4.3 Muziek	25
Toetsing beeldende vorming, drama en muziek.....	27
2.5 Handschrift	29
Toetsing handschrift.....	30
2.6 Aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek	32
2.6.1 Aardrijkskunde.....	32
2.6.2 Geschiedenis	34
2.6.3 Natuur & Techniek.....	35
Toetsing Aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek.....	36
Bijlage 1: Landelijke bekwaamheidseisen	39
Nuttige adresgegevens	44

Voorwoord

Beste aanstaande leerkracht,

Welkom op Hogeschool IPABO! We zijn verheugd dat je hebt gekozen voor het beroep van leraar basisonderwijs. Het beroep van leraar is kleurrijk. Geen dag is hetzelfde, je werkt met vele nationaliteiten en je krijgt volop kansen om jezelf te blijven ontwikkelen. Daarnaast biedt dit beroep enige flexibiliteit, want het werken met kinderen in een vaste klas/groep wordt steeds vaker gecombineerd met ook andere activiteiten binnen de school. De vele scholen binnen een schoolbestuur (of daarbuiten) bieden je de mogelijkheid om ervaring op te doen met diverse vormen van onderwijs. Je kunt jouw talenten en visie op onderwijs steeds verder ontwikkelen binnen deze diversiteit.

Als aankomende leerkracht, studierend aan de zij-instroomopleiding, gebruik je deze studiegids om de noodzakelijke informatie per studieonderdeel terug te vinden. Hierdoor krijg je zicht op hoe je studie is opgebouwd en wat de kern is van elk studieonderdeel. Tijdens de lessen en de bijeenkomsten op de opleiding word je verder geïnformeerd en raak je geïnspireerd hoe je elk studieonderdeel vorm kunt geven.

In deze studiegids word je als student consequent aanstaand leerkracht genoemd. Zo zien de kinderen jou als je voor de groep staat, en zo zien wij jou ook!

Wij wensen je veel opleidingsplezier!

Het docententeam zij-instroom Hogeschool IPABO

***NB** De opleiding houdt zich te allen tijde het recht voor om bij optreden van onvoorziene omstandigheden wijzigingen in het programma aan te brengen. Er kunnen als gevolg hiervan geen rechten aan deze studiegids worden ontleend.*

1 Uitgangspunten van het studieprogramma

In onderstaand overzicht kun je zien hoe we de opleiding hebben ingedeeld en wat we per fase van je verwachten. Om de studeerbaarheid te verhogen hebben we elk semester opgedeeld in twee periodes. Elke periode duurt 9 à 10 weken. Naast lesweken zijn er toetsweken. De majorfase en de minorfase zijn opgedeeld in twee semesters.

		Periode	Periode
Jaar 1 Majorfase	Semester 1 Opleidingsbekwaam	Periode 1	Periode 2
	Semester 2 Minorbekwaam	Periode 3	Periode 4
Jaar 2 Minorfase	Semester 3 Werkplekbekwaam	Periode 5	Periode 6
	Semester 4 Startbekwaam	Periode 7	Periode 8

Voor elk studieonderdeel in deze gids krijg je studiepunten (EC). We werken met onderwijseenheden van minimaal 3 EC. Dat betekent ook dat we zowel in de major- als de minorfase voor een groot deel met een vakoverstijgend programma werken, waarin de verschillende vakken rondom een gezamenlijk thema worden aangeboden.

Het studieprogramma sluit aan op de bekwaamheidseisen voor leerkrachten. Een bekwame leraar is een leraar die heeft aangetoond dat hij vakinhoudelijk, vakdidactisch en pedagogisch invulling kan geven aan het beroep leraar basisonderwijs. Een bekwame leraar is ook deelnemer aan een professionele (onderwijs)-

leergemeenschap. Deze vormt hij met zijn collega's.

Figuur 1: Bekwaamheidsprofiel leerkracht basisonderwijs, bewerkt model, bron: Onderwijscoöperatie, 2012

Binnen Hogeschool IPABO zijn de landelijke bekwaamheidseisen (LBHE) leidend in het curriculum. De codes komen terug in de verschillende beoordelingsformulieren onder het kopje BHE. De volledige lijst van LBHE vind je in Bijlage 1: Landelijke bekwaamheidseisen. Uit deze lijst blijkt hoe de leerlijn er per bekwaamheidseis uit ziet.

CONTEXTEN BEKWAAMHEIDSEISEN

Het leerproces van jou als aanstaande leerkracht basisonderwijs staat steeds centraal in het studieprogramma. Je ziet hieronder hoe dat per fase en per jaar wordt opgebouwd.

Opleidingsbekwaam (eind semester 1, jaar 1)

In de opleidingsfase opleidingsbekwaam voert de aanstaande leerkracht leeractiviteiten uit, waarin hij zich vakinhoudelijk heeft verdiept. Hij houdt daarbij rekening met de gegeven beginsituatie en de verschillen tussen leerlingen.

Deze activiteiten verricht hij in de volgende context op zijn werkplek, waarbij hij wordt gecoacht en begeleid. De leeractiviteiten op de werkplek zijn afgestemd op de gebruikelijke inrichting van het onderwijs en daarbij wordt de aanstaande leerkracht aangemoedigd een variatie aan werkvormen te oefenen in de praktijk. Op de werkplek zorgen zowel formele als informele contacten met ouders voor professionalisering van zijn nieuwe rol. Een taakverdeling hierin wordt samen met de collega's afgestemd.

Minorbekwaam (eind semester 2, jaar 1)

In de opleidingsfase minorbekwaam is de aanstaande leerkracht in staat om, onder begeleiding van de begeleider en op basis van een groepsplan, onderwijsactiviteiten inhoudelijk, organisatorisch, pedagogisch en vakdidactisch verantwoord uit te voeren. De aanstaande leerkracht kan daarbij in de uitvoering rekening houden met de verschillen in de groep door af te stemmen op de ontwikkelingsbehoeften van zijn groep. De aanstaande leerkracht kan een sfeer neerzetten tijdens de leeractiviteiten, waarin de leerlingen rekening (leren) houden met elkaar. De aanstaande leerkracht heeft daarbij zicht op zijn eigen communicatieve gedrag en dat van de leerlingen onderling in zijn groep. De aanstaande leerkracht herkent de basisbehoeften bij leerlingen en houdt hier rekening mee.

Dit verricht de aanstaande leerkracht in de volgende context op zijn werkplek:

- onder gedeelde verantwoordelijkheid van de mentor
- stimulerend en (bege)leidend
- gedurende een dagdeel
- tijdens leeractiviteiten met een variatie in werkvormen en aandacht voor de verschillende onderwijsbehoeften. Hierbij woont de aanstaande leerkracht ook enkele gesprekken in formele setting met ouders bij.
- de leeractiviteiten zijn afgestemd op de gebruikelijke inrichting van het onderwijs in de stagegroep. Een taakverdeling hierin wordt samen met de mentor afgestemd.

Werkplekbekwaam (eind semester 3, jaar 2)

Op niveau van werkplekbekwaam voert de aanstaande leerkracht leeractiviteiten in de stage uit, waarin de aanstaande leerkracht laat zien dat hij zijn handelen afstemt op de visie van de school en die kan onderbouwen op basis van theorie. De aanstaande leerkracht is in staat om voor een werkdag, volledig zelfstandig en op basis van een groepsplan alle onderwijsactiviteiten inhoudelijk, organisatorisch, pedagogisch en vakdidactisch verantwoord uit te voeren. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de verschillende onderwijsbehoeften in de groep, ook met die van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften.

Deze activiteiten verricht hij in de volgende context op zijn werkplek:

- wordt begeleid door de duo (of mentor) op stimulerende, leidende en begeleidende wijze
- werkt op basis van een passende vorm van sturing
- binnen de groep is in toenemende mate aandacht voor verschillen en de wijze waarop extra zorg geboden kan worden aan een (kleine) groep leerlingen
- in deze fase heeft de aanstaande leerkracht enige inbreng in formele oudercontacten onder toezicht van zijn begeleider
- als lid van het schoolteam, binnen de visie van de school

Startbekwaam (eind semester 4 , jaar 2)

Op niveau van startbekwaam voert de aanstaande leerkracht gedurende een periode, volledig zelfstandig onderwijs uit. Dit doet hij voor verschillende onderwijsactiviteiten op planmatige en beredeneerde wijze. Het gegeven onderwijs is hierbij inhoudelijk, organisatorisch, pedagogisch en vakdidactisch verantwoord. Dit voert hij uit voor een (leeftijds)groep naar keuze, rekening houdend met de verschillende onderwijsbehoeften in de groep. Over de voortgang van de onderwijsprocessen en de opbrengsten bij kinderen kan hij rapporteren aan en in gesprek gaan met collega's en ouders op basis van een analytisch zicht op de ontwikkeling en het leren van kinderen en het eigen professionele aandeel hierin.

Dit verricht hij in de volgende context op zijn werplek:

- zelf verantwoordelijk
- de complete weken: gedurende vijf opeenvolgende werkdagen
- stimulerend, leidend en begeleidend
- werkt op basis van een passende vorm van sturing
- leeractiviteiten zijn gericht op de groep als heterogene groep
- de aanstaande leerkracht is in staat om onder supervisie van de mentor zelfstandig oudergesprekken te voeren
- als lid van het schoolteam, binnen de visie van de school

Tabel 1: Bekwaamheidsniveau per context opleidingsfase

1.1 ONDERWIJSEENHEDEN JAAR 1 SEMESTER 1

Kern: De rollen van de leerkracht

Jaar 1 semester 1	Periode 1 Kern: Beroepshouding			Periode 2 Kern: Contact maken met de leerlingen		
	Programma	Toets	EC's	Programma	Toets	EC's
Labs	Pedagogisch lab	Toetsgame (formatief)		Pedagogisch lab	Toetsgame	5 EC
	Didactisch lab ICT			Didactisch lab ICT		
Vakdidactiek (VD)	Rekenen-wiskunde	Toets in periode 2		Rekenen-wiskunde	Digitale kennistoets	2 EC
	Taal	Taalportfolio	2 EC	Taal	Toets in periode 4	
	Muziek Drama Beeldende vorming	Game: matchmaker	3 EC	Aardrijkskunde Natuur & Techniek Geschiedenis	Presentatie	3 EC
	Handschrift	Toets in periode 6				
Keuzeprogramma*				Programma naar keuze*	Afhankelijk van gekozen programma	3 EC
Werkplek(leren)	Praktijkervaringen, UUR1 en PLG			Praktijkervaringen, UUR1 en PLG	Werkplekassessme nt <u>eind jaar 1</u>	

*Verplicht binnen de verkorte deeltijdopleiding, facultatief voor zij-instroom.

1.2 DE LABS

Vanaf de 1^e periode op de IPABO ga je aan de slag met de Labs. Hieronder vallen de bijeenkomsten pedagogiek, didactiek en ICT. Tijdens de bijeenkomsten werk je aan de ontwikkeling van je algemene leerkrachtvaardigheden. Daarbij staat in de eerste periode de beroepshouding van de leerkracht centraal.

Tijdens de bijeenkomsten is er expliciet aandacht voor algemene leerkrachtvaardigheden om jou als aankomende leerkracht een toolbox, basiskennis, inzichten en vaardigheden mee te geven waarmee je snel en praktisch aan het werk kunt gaan.

Er wordt aandacht besteed aan essentiële literatuur, theoretische begrippen en verschillende pedagogische en didactische modellen die we koppelen aan eigen praktische ervaringen.

Je start met een nadere kennismaking en oriëntatie op het vak leerkracht en werkt aan jouw beroeps- en studiehouding, met name aan de rol als pedagoog en als didacticus. Reflectie op theorie en praktijk is hiervoor nodig.

Tijdens de bijeenkomsten worden theorieën, onderwijsbegrippen en ervaringen verder uitgebreid en krijgen daarmee steeds meer betekenis. Eveneens kan je op inhoudelijk hoog niveau analyses maken van casussen van collega's door ze te bespreken.

Waar in de eerste bijeenkomsten het accent ligt op theoretische verdieping zal in de vervolgbijeenkomsten in toenemende mate een meer praktische werkwijze gehanteerd worden om actief aan de slag te gaan met eigen leerdoelen én ruimte te creëren voor het ontvangen en geven van (peer)feedback.

Op deze manier wordt er in gezamenlijkheid gewerkt aan jouw eigen ontwikkeling als leerkracht. Dit doe je doelgericht, wat dus inhoudt dat je je voorbereidt en dat je plant, oefent, reflecteert en bijstelt. Tussentijdse (peer)feedbackmomenten worden ingezet om deze ontwikkeling op gang te houden.

De afronding van dit studieonderdeel vindt plaats middels een Labgame. In aanloop naar de game bestudeer je samen met je groepsgenoten literatuur, theoretische begrippen en modellen en creëer je daarmee gezamenlijk speelkaarten/ flashcards voor het spel. Voorafgaand en tijdens de Labgame leer je de speelkaarten met casus uit je eigen onderwijspraktijk combineren en beargumenteren. Eveneens kan je op inhoudelijk hoog niveau analyses maken van casus van collega's.

Bij de didactiebijeenkomsten als onderdeel van de Labs staat de algemene didactiek centraal. In de aangeboden vaklessen krijg je de handvatten om kennis, vaardigheden en leerhoudingen zo goed mogelijk over te brengen via vakspecifieke didactiek. De bijeenkomsten zijn erop gericht de kennis direct in jouw eigen praktijk (het werkpeklere) uit te proberen. Per vak worden er suggesties gedaan voor de werkplek en kun je de vakdocent altijd om advies vragen wanneer jij met je groep aan de slag gaat.

KEUZE VOOR EEN ACADEMISCHE ROUTE IN DE ZIJ-INSTROOM

In samenwerking met de VU en de UvA worden pedagogische modules op academisch niveau aangeboden.

Na een voorlichting hierover kies je voor het reguliere aanbod van de IPABO of voor een module op academisch niveau.

Voor alle duidelijkheid: de keuze voor één verdiepende module óf het reguliere programma is dus facultatief.

Deze tracks worden in beginsel aangeboden op woensdagen tussen 16.00 en 19.00 uur.

1.3 DE LANDELIJKE KENNISBASISTOETS

Sinds 2014 moet iedere aankomende leerkracht van een pabo voldoen aan de kennisbasis van de Nederlandse taal en wiskunde. Het behalen van deze toetsen is voorwaardelijk om de opleiding succesvol af te ronden. In de contacturen van taal en rekenen-wiskunde zal hiervoor speciaal aandacht zijn. Informatie en proeftoetsen zijn te vinden op www.10voordeleraar.nl.

Voor een overzicht van de kansen voor deelname aan de landelijke kennistoetsen rekenen-wiskunde en Nederlands zie het IPABO-intranet via INFO en DOCU > Toetsplanningen > Landelijke kennisbasistoetsen.

Let op: het exacte toetsrooster met datum en tijdstip wordt uiterlijk drie weken voorafgaande aan de toetsperiode door de roostermaker gepubliceerd. Deze is te vinden op intranet van de IPABO via INFO en DOCU -> TOETSPLANNINGEN -> Tentamenrooster.

1.4 TOETSING

Na het lesaanbod van een vak volgt een toets, bijvoorbeeld een digitale kennistoets, een presentatie of een vakdossier of portfolio.

Op het intranet van Hogeschool IPABO zijn de toetsoverzichten per collegejaar te vinden. Binnen Hogeschool IPABO wordt GradeWork gebruikt om (schriftelijke) onderdelen in te leveren. De

docent voert de beoordeling ook in via GradeWork. Het werkplekleren wordt binnen OnStage gevolgd en beoordeeld.

De studentenadministratie verwerkt de resultaten vervolgens in Osiris, het digitale studievolsysteem waarin de studievoortgang wordt geadmistreerd.

Na het behalen van een voldoende voor de toets ontvang je de studiepunten voor het desbetreffende vak.

Taalbeleid

Bij schriftelijk in te leveren werk is taalbeleid altijd een voorwaardelijk criterium. In de handleiding 'Taalbeleid Hogeschool IPABO' vind je informatie over de eisen waaraan je werk moet voldoen. Dit document is op het intranet te vinden via INFO en DOCU > Taalbeleid

1.5 KEUZEPROGRAMMA

Gedurende het zij-instroomtraject is het mogelijk om keuzeprogramma's te volgen samen met deeltijdstudenten van de verkorte opleiding. Dit is **geen** verplicht onderdeel van het zij-instroomtraject. Meer informatie over de keuzeprogramma's vind je in de studiegids Keuzeprogramma's, te raadplegen via het intranet. Mocht je interesse hebben in het volgen van een keuzeprogramma, neem dan contact op met je studieloopbaanbegeleider. Een keuzeprogramma volg je met verkorte deeltijdstudenten uit verschillende jaargroepen. De colleges van de keuzeprogramma's vinden plaats op de IPABO-locatie in Amsterdam.

1.6 HET COMPETENT HANDELEN OP DE WERKPLEK

Praktijkervaring opdoen

Het werkplekleren vormt een essentieel onderdeel van je opleiding. Op de werkplek bereid je je voor op het beroep leerkracht basisonderwijs. Je ervaart wat het vak leraar basisonderwijs betekent en wat erbij komt kijken. Door daadwerkelijk kinderen te begeleiden en activiteiten te verzorgen ervaar je hoe complex het beroep van leraar basisonderwijs is. Van jou wordt een professionele houding in de omgang met leerlingen, collega's en ouders verwacht. Jijzelf bent de spil van je ontwikkeling en je bent ook verantwoordelijk voor je eigen leerproces. Samen met duo, schoolopleiders en instituutopleiders begeleiden we jou in je ontwikkeling tot startbekwame leerkracht.

Doelen van het werkplekleren:

- Je kennis te laten maken met alle facetten van het beroep leerkracht basisonderwijs.
- Je te laten participeren en werkervaring op laten te doen in het werkveld.
- Je een beeld te geven van de structuur en het functioneren van de school als organisatie.
- Je de geleerde theoretische kennis toe te passen in praktijksituaties.
- Je de bekwaamheden eigen te maken.
- Je onderzoekende houding te stimuleren.
- Je vanuit de praktijk nieuwsgierig te maken naar het leren van kinderen.

De werkplekassessments (WPA's)

Het werkplekleren wordt na elk jaar getoetst middels een werkplekassessment. Aan het eind van het eerste studiejaar (de minorfase) zal een instituutsopleider (opleidingsassessor = docent van Hogeschool IPABO) een door jou gegeven les observeren. In een reflectiegesprek blik jij terug op de gegeven les. Daarna maakt de beoordelaar jouw beoordeling bekend.

Aan het eind van het tweede leerjaar (de majorfase) word je door twee beoordelaars beoordeeld: een werkveldassessor (schoolopleider) en een opleidingsassessor (instituutsopleider) van de IPABO.

Meer informatie kun je teruglezen in het document werkplekleren zij-instroom dat op intranet te vinden is bij INFO en DOCU -> Werkplekleren en op <https://www.ipabo.nl/werkveld/werkplekleren/>.

Praktijkervaring opdoen met beide leeftijdsgroepen: het jonge én oudere kind

Er is een landelijk geldende afspraak over het opdoen van ervaring met beide leeftijdsgroepen: het jongere én het oudere kind. Dat houdt in dat een 10-daagse stage onderdeel is van jaar 1. Deze stage vindt plaats in de 'tegenoverliggende bouw'. Dus werk je in groep 1/2, dan loop je stage in groep 3 t/m 8. Werk je in groep 3 t/m 8, dan loop je stage in groep 1/2. Het is mogelijk om de stagedagen te verspreiden en in semester 1 al een start te maken. Meer hierover staat beschreven in de studiegids van semester 2 (Studiegids studiejaar 1 semester 2).

1.7 PERSOONLIJKE EN PROFESSIONELE ONTWIKKELING

Het competent handelen op de werkplek is een belangrijk onderdeel van je opleidingstraject en van je ontwikkeling tot leerkracht. Tijdens het traject word je hierin binnen de opleiding begeleid bij UUR 1, SLB en PLG.

In de praktijk word je begeleid door je duo/ mentor (praktisch begeleider) en coach. Om je voortgang te monitoren gedurende het traject vinden er twee werkplekassessments plaats. Meer informatie over werkplekleren vind je in het document Werkplekleren zij-instroom en op <https://www.ipabo.nl/werkveld/werkplekleren/>.

UUR 1

Een van de onderdelen van het werkplekleren is UUR 1. Dit is een aanbod waarmee elke collegedag begint. Tijdens UUR 1 bieden we de gelegenheid aan te sluiten bij een onderdeel dat aansluit bij je eigen leer- en ontwikkelbehoefte. Grofweg valt deze in te delen in twee gebieden binnen het werkplekleren.

1. Het voorbereiden van je lessen. Er is een docent aanwezig die jou ondersteunt bij het voorbereiden van je lessen. Je kunt alles vragen over hoe je een lesbeschrijvingsformulier (LBF) of activiteitenbeschrijvingsformulier (ABF) invult, hoe je je lesdoelen formuleert en over je professionele manier van noteren. Dit zou de werkdruk thuis moeten verlichten.
2. Aanbod dat aansluit op jouw leervragen. De meest urgente leervragen kun je kenbaar maken aan de docenten. Zij maken op basis van de vragen lesaanbod voor de week erna.

Je hebt in het eerste uur dus een keuzemogelijkheid. UUR 1 is een verplicht bij te wonen studieonderdeel dat meeweegt in de eindbeoordeling van het werkplekleren.

Studieloopbaanbegeleiding

De aanstaande leerkrachten en de studieloopbaanbegeleider vormen samen een klas. In deze klas krijgt het studieverloop van zowel de groep als van de individuele aanstaande leerkracht de aandacht.

De studieloopbaanbegeleiding (SLB) heeft tot doel:

1. de studievoortgang van de aanstaande leerkrachten te volgen en programma-gerelateerde blokkades weg te nemen
2. opleidingsprocessen (voor) te bespreken en te evalueren
3. een sociaal netwerk te creëren
4. de ontwikkeling te stimuleren van de brede professionele basis van aanstaande leerkrachten en
5. aandacht te besteden aan de persoonsvorming en socialisatie van aanstaande leerkrachten

Tijdens SLB-bijeenkomsten staan de onderwijsbehoeften centraal. De aanstaande leerkrachten zijn verantwoordelijk voor hun eigen leerproces(sen) en stellen zich actief, collegiaal en constructief op. De studieloopbaanbegeleider begeleidt het leerproces op adaptieve wijze: hij sluit aan bij de opleidingsfase, de dynamiek in de groep en de behoeftes van individuele aanstaande leerkrachten of van de hele groep. De studieloopbaanbegeleider kan een sturende rol op zich nemen, maar hij streeft naar een meer begeleidende en coachende rol.

Ten aanzien van de brede professionele basis wordt tijdens de eerstejaars SLB-bijeenkomsten aandacht besteed aan:

1. leer- en ontwikkelingsdoelen formuleren
2. reflectief leren
3. een nieuwsgierige en onderzoekende houding aannemen (vragen formuleren en daar antwoorden op formuleren vanuit verschillende perspectieven)
4. professionaliseren in samenwerking en communicatie

Professionele leergemeenschap (PLG)

Op de IPABO werk je regelmatig samen in een professionele leergemeenschap (PLG). Het is een vorm van sociaal leren waarbij je in een kleine groep gezamenlijke leeractiviteiten onderneemt. Deze PLG-momenten, als aanvulling op het inhoudelijk lesaanbod, worden benut om te werken aan opdrachten uit de studiegids ten behoeve van de eigen ontwikkeling als professional.

Zorgen voor maximale leeropbrengst binnen de PLG is de gedeelde verantwoordelijkheid van alle deelnemers en vraagt van iedereen een actieve houding.

De begeleide PLG

De begeleiding van de professionele ontwikkeling van een aankomend leerkracht / zij-instromer vraagt om een goede afstemming tussen de betrokkenen op de opleiding en de werkplek, in nauw overleg met de zij-instromer zelf. Dat kan goed in een professionele leefgemeenschap (PLG).

In de PLG leren de aankomende leerkrachten *doelbewust*, op basis van hun leervragen in door henzelf gevoede feedbackloops (Hoogendoorn, HKU 2017, A. Ericsons 2017). Het accent ligt op het formuleren van leervragen en om daar leerconsequenties aan te verbinden (leervragen

analyseren, acties organiseren, feedback organiseren). De ontwikkeling van de aankomende leerkrachten staat daarbij centraal. Hierin staat een duo bestaande uit een instituutsopleider en een schoolopleider (de tandem) naast de groep om vorm en inhoud te geven aan de PLG-bijeenkomsten. De begeleidende tandem is de gids die ervoor zorgt dat de cursisten de ruimte krijgen voor eigen ontdekkingen en *learning on the job*.

Deelname aan de begeleide professionele leergemeenschap als studieonderdeel wordt meegewogen in de eindbeoordeling van het werkplekleren.

De belangrijkste opbrengsten zijn:

- Leren van en met elkaar (sociaal leren/ netwerklernen) en daarmee het vergroten van kennis
- Leren reflecteren en leren zinvolle leervragen te stellen aan jezelf en elkaar
- Het verbeteren van het (beredeneerd) handelen op de werkplek
- Regie krijgen over het eigen leer- en ontwikkelproces
- Het koppelen van praktijk aan theorie en andersom

2 Studieonderdelen Semester 1

2.1 De Labs: pedagogiek, didactiek

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Periode 1: Beroepshouding Periode 2: Contact maken met leerlingen ZVK1-LAB1.1 23ZVK-LAB1.1	2023-2024	1 en 2	Pedagogisch en didactisch Lab	5 EC (eind periode 2)	Werkcollege

INHOUD STUDIEONDERDEEL: PEDAGOGISCH EN DIDACTISCH LAB

In de bijeenkomsten is er sprake van inhoudelijke input die vervolgens wordt gehanteerd om toe te passen in de praktijk. Tijdens de bijeenkomsten hanteren we werkvormen die ruimte bieden voor samenwerkend leren.

Vragen die hierbij aan bod komen zijn bijvoorbeeld:

- Hoe spreek ik een groep aan?
- Hoe bereid ik mijn lessen voor?
- Hoe hou ik orde?
- Hoe komen leerlingen tot leren?
- Welke didactische werkvormen zijn er?
- Waarom gebruik ik een methode?

Gedurende de periode zullen deze vragen veranderen en zich ontwikkelen richting de volgende vragen:

- Welke leraren zijn mij bijgebleven en waarom?
- Welke eigen leerbehoeften (vanuit het geschiktheidsonderzoek) passen bij mijn ontwikkeling? Hoe kan ik deze vormgeven?
- Hoe verhoud ik me tot het beroep van leraar? Wie ben ik als leraar?
- Welke ideeën heb ik over pedagogisch en didactisch handelen en over onderwijs in het algemeen?
- Hoe maak ik een plan voor een onderwijsactiviteit? Welke pedagogische en didactische keuzes maak ik daarbij en waarom? En welk effect wil ik dat het heeft op het leren?

Met al deze kennis, inclusief je eigen ervaringen, speel je als afronding van de module in een groepje de Labgame.

Jullie gaan de begrippen die tijdens de labbijeenkomsten aan bod zijn gekomen, koppelen aan situaties uit jullie eigen onderwijspraktijk. Deze begrippen en ervaringen zijn in dit spel de speelkaarten. Jullie combineren deze begrippen en ervaringen en geven deze meer diepgang door kritische vragen en feedback, waarmee ruimte wordt geboden aan discussie, beargumenteren of nadere toelichting.

Tijdens de colleges wordt de Labgame meerdere keren formatief gespeeld om je voortgang te monitoren.

Aan het einde van periode 2 wordt de Labgame summatief gespeeld en beoordeeld door de begeleidende docenten.

INFORMATIE PER VAK

Pedagogiek is opvoedkunde; ook wel onderwijsleer of opvoeding genoemd. De wetenschap bestudeert de opvoeding, de ontwikkelingsfasen en ook de relatie tussen het kind en zijn omgeving. Bij pedagogiek zal je op een systematische manier kennis verwerven over de ontwikkeling van kinderen naar volwassenheid. De nadruk ligt vooral op het handelen.

Didactiek is de wetenschapsdiscipline die zich bezighoudt met de vraag hoe kennis, vaardigheden en leelhoudingen door een leerkracht kunnen worden onderwezen aan leerlingen of studenten. Bij didactiek zorgen kennis en inzicht ervoor dat je doelgericht vaardigheden kan ontwikkelen die helpend zijn bij het ontwikkelen tot leerkracht.

Hoewel het bij didactiek en pedagogiek om twee verschillende wetenschappen gaat, kunnen zij in je werk als leerkracht niet los van elkaar worden gezien. Zij zijn te onderscheiden, maar niet te scheiden.

Onder de labs vallen ook ICT-vaardigheden en digitale geletterdheid. Je maakt kennis met ICT en digitale geletterdheid op de basisschool. Het gebruik van ICT in en voor het onderwijs neemt toe en dit vraagt van leerkrachten en leerlingen steeds meer om digitaal geletterd te worden. Tijdens de bijeenkomsten wordt ingegaan op de rol en plaats van ICT en digitale geletterdheid in de lespraktijk en welke inzichten uit onderzoek je kunt gebruiken.

Werkplekactiviteit

Met behulp van ICT-tools maak je een multimediaal product en je leert hoe je dit didactisch kunt inzetten.

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	8 uur
Zelfstudie	48 uur
Toetsing	27 uur

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakdidactisch bekwaam (1.4)	De aanstaande leerkracht geeft een presentatie over boek en begrip(pen).
Pedagogisch bekwaam 1.7	De aanstaande leerkracht herkent pedagogische theorieën en methodieken en ontwikkelingstheorieën passend bij de doelgroep.

Pedagogisch bekwaam (1.8)	De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogische handelen afstemmen op de groep.
Vakdidactisch bekwaam (1.4)	De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale)leermiddelen en het evalueren en beoordelen van onderwijs.
Brede professionele basis (1.9)	De aanstaande leerkracht werkt aan zijn eigen ontwikkeling door, op basis van eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoeften en maakt hierbij gebruik van reflectief leren.
Brede professionele basis (2.10)	De aanstaande leerkracht heeft een onderzoekende houding en verzamelt vanuit verschillende perspectieven gegevens en kan hier voorlopige conclusies aan verbinden.
Brede professionele basis (1.11)	De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Labs	De docent geeft tijdens de colleges de te bestuderen literatuur op.	x	x
	De docent geeft tijdens de colleges de te bestuderen literatuur op. <ul style="list-style-type: none"> • Abonnement op nieuwsbrief/nieuwsbrieven ICT en digitale geletterdheid naar keuze • Hand-outs en artikelen via docenten en media • <i>Gemotiveerd leren en lesgeven</i> – A.Ros, J.Castelijns 2e druk 2020, uitgeverij Coutinho • <i>Regie in de klas</i> T.Bennet 1e druk 2022, Phronese uitgeverij • <i>Expliciete directe instructie</i>, J. Hollingsworth, S.I barra 13e druk 2020, Pica uitgever • <i>Actief en samenwerkend leren</i>, M. Ast van, E.A., 1e druk, 2022, Noordhoff • <i>Kiezen voor het jonge kind</i>. H. Brouwers, 2e druk, 2019, Coutinho Aanbevolen literatuur: <i>Lessen in orde op de basisschool</i> , P. Teitler, A. Brussel van, 2e druk 2020, Coutinho	x	x x x x x x

Toetsing Labs

Algemene voorwaardelijke criteria	Voldaan	
Op ieder criterium behaalt de aanstaande leerkracht minimaal de helft van het aantal punten.	Ja	Nee
De aanstaande leerkracht heeft een multimediaal product gemaakt ter ondersteuning van de lespraktijk gekoppeld aan een ander vakgebied.	Ja	Nee
Alle schriftelijke onderdelen voldoen aan de eisen zoals geformuleerd in het taalbeleid van Hogeschool IPABO.		

Beoordelingscriteria De labs semester 1

BHE	Beoordelingscriteria	Punten
Voorwaardelijk criterium zij-instroom en verkorte deeltijd	De aanstaande leerkracht maakt een korte en bondige inhoudelijk correcte kennisclip van een pedagogisch of didactisch begrip. Zet deze kennisclip in de TEAMS-omgeving.	Voldaan/niet voldaan
Vd 1.4	De aanstaande leerkracht kan kort en bondig theoretische begrippen en ontwikkelingstheorieën van pedagogiek en didactiek inhoudelijke samenvatten.	0
Pb 1.7		1
		2
Vd 2.4	De aanstaande leerkracht kan vragen over theoretische begrippen en ontwikkelingstheorieën en (gedrags)wetenschappelijke theorieën van pedagogiek en didactiek kort en bondig beantwoorden.	0
		1
		2
Pb 1.8	De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogische handelen afstemmen op de groep.	0
		1
		2
Bpb 2.10	De aanstaande leerkracht heeft een onderzoekende houding en verzamelt vanuit verschillende perspectieven gegevens en kan hier voorlopige conclusies aan verbinden.	0
		1
		2
Vd 2.4	De aanstaande leerkracht verwoordt en beargumenteert de koppeling van praktijkvoorbeelden aan theoretische begrippen en ontwikkelingstheorieën en (gedrags)wetenschappelijke theorieën van pedagogiek en didactiek.	0

		1
		2
Bpb 1.9	De aanstaande leerkracht toont aan dat hij heeft gewerkt aan zijn eigen ontwikkeling door op basis van eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren.	0
		1
		2
Bpb 1.11	De aanstaande leerkracht kan in een gesprek met collega's (medestudenten) kritisch luisteren en feedback geven en ontvangen en toont daarbij verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.	0
		1
		2

2.2 Rekenen-wiskunde

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Rekenen - wiskunde ZVK1-REK1.1 21BREKG58	2023-2024	1 en 2	Vakdidactiek	2 EC (eind periode 2)	hoorcollege, werkcollege

INHOUD STUDIEONDERDEEL: REKENEN - WISKUNDE

Je start de verkenning van de praktijk in de bovenbouw van de basisschool. Deze context bepaalt het aanbod in de reken-wiskundeles. De verschillende domeinen van het vak rekenen-wiskunde: getallen, verhoudingen, meten en meetkunde en verbanden, komen daarbij aan bod. Daarnaast verwerf je didactische kennis die nodig is om in de klas de onderwerpen breuken, verhoudingen, procenten en kommagetallen in samenhang te onderwijzen. In de lessen en de daarbij behorende literatuur wordt kennis over het leerproces en de wijze van onderwijzen besproken.

Semester 1 wordt voor het vak rekenen-wiskunde afgesloten met een digitale kennistoets (eind periode 2). Dit betreft een summatieve toets. Om je te helpen bij de voorbereiding op deze kennistoets, bespreken we in de les enkele activiteiten die je gaat ondernemen. Ook krijgt de eigen rekenvaardigheid aandacht, gericht op de kennisbasis. Daarnaast sluit je periode 1 af met een formatieve opdracht waarin je een mediabericht vertaalt naar een rekenles in de werkplekklaren-klas.

Het vak rekenen-wiskunde kent daarnaast een Landelijke kennisbasis toets (LKT) Wiskunde. Hierin wordt de kennis getoetst die nodig is om het vak rekenen-wiskunde goed te kunnen geven. Het gaat hier zowel om kennis van het vakdomein als kennis van de didactiek. Het is de bedoeling dat je deze kennisbasis toets voldoende afsluit. Informatie en oefenmateriaal zijn te vinden op de website lkt.10voordeleraar.nl

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (1.1)	De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten, is gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.
Vakinhoudelijk bekwaam (1.2)	De aanstaande leerkracht kan de leerstof samenstellen, kiezen of bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.
Vakdidactisch bekwaam (1.5)	De aanstaande leerkracht kan leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Rekenen - wiskunde	Oonk, W., Keijzer, R., Lit, S., Barth, F., Engelsen, M. den, Lek, A., & Waveren-Hogervorst, C. van (2019). <i>Rekenen-wiskunde in de praktijk. Kerninzichten</i> (3e druk). Noordhoff Uitgevers. [Hoofdstuk 5 t/m 8, hoofdstuk 14 opgave 50-100].		x
	Oonk, W., Keijzer, R., Lit, S., Barth, F., Engelsen, M. den, Markusse, A., & Vet, L. de (2014). <i>Rekenen-wiskunde in de praktijk. Bovenbouw</i> . Noordhoff Uitgevers. [Hoofdstuk 7, 9, 11 en 12 en 14].		
	Oonk, W., Keijzer, R., Lit, S., Barth, F., Engelsen, M. den, Lek, A., & Waveren-Hogervorst, C. van (2019). <i>Rekenen-wiskunde in de praktijk. Kerninzichten</i> (3e druk). Noordhoff Uitgevers. [Hoofdstuk 3, 4, 11, 13 en 14].	x	
	Oonk, W., Keijzer, R., Lit, S., Barth, F., Engelsen, M. den, Markusse, A., & Vet, L. de (2014). <i>Rekenen-wiskunde in de praktijk. Bovenbouw</i> . Noordhoff Uitgevers. [Hoofdstuk 3, 5, 13 en 14].		

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	8 uur
Zelfstudie	40 uur
Toetsing	8 uur

Toetsing rekenen-wiskunde

Uitwerking toetsvormen
Deze digitale kennistoets bestaat uit 43 multiplechoicevragen.

Afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen
De toets wordt afgenomen op Hogeschool IPABO. Er zijn geen hulpmiddelen toegestaan.

Innamecondities toets
De digitale kennistoets wordt afgenomen met het programma Quayn. Na afloop van de toetsafname verschijnt het percentage goed beantwoorde vragen in beeld. Dit percentage dient als indicator voor het uiteindelijke resultaat.

2.3 Taal

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Taal ZVK1-TAAL1.1 22ZVK-TL1.1	2023-2024	1 en 2	Vakdidactiek	2 EC (eind periode 1)	Werkcollege

INHOUD STUDIEONDERDEEL: TAAL

Je start de verkenning van de praktijk in de bovenbouw van de basisschool. Deze context bepaalt het aanbod in het taalonderwijs. Tijdens de colleges verwerf je didactische kennis die nodig is om in de klas een goede taalles te geven.

Tijdens het traject stel je voor het vak taal een portfolio samen. In dit portfolio verzamel je de lesbeschrijvingsformulieren van de taallessen die je tijdens de opleiding geeft. Per semester lees je ook minimaal drie kinderboeken. In het portfolio neem je een korte beschrijving op van de boeken en vertel je hoe ze ingezet kunnen worden in de klas. Het portfolio wordt elk semester beoordeeld en voorzien van feedback.

Daarnaast kent het vak taal een landelijke kennisbasis met een landelijke toetsing (LKBT). De kennisbasis beschrijft alle kennis die nodig is om de vakken taal en lezen goed te kunnen geven. Deze LKBT dient met een voldoende afgesloten te worden. De toetsen worden op een aantal centraal vastgestelde momenten ingeroosterd. Naast zelfstudie ter voorbereiding hierop, zal er ook tijdens de lessen aandacht aan besteed worden. Informatie en oefenmateriaal zijn te vinden op de website: <https://lkt.10voordeleraar.nl>

In het eerste semester staan de volgende domeinen centraal: begrijpend lezen, jeugdliteratuur, spelling, stellen, taalbeschouwing en voortgezet technisch lezen. Voor het portfolio focus je op één taaldomein. Je bekijkt de landelijke leerlijnen en formuleert de beginsituatie van jouw groep. Op basis hiervan formuleer je lesdoelen en ontwerp je een goede les. In je portfolio neem je het volledig ingevulde LBF op waarin je jouw didactische keuzes onderbouwt en reflecteert op de gegeven les.

Eind periode 1 lever je het taalportfolio voor de eerste keer in. Naast het volledig ingevulde LBF neem je een beschrijving van drie jeugdboeken op die geschikt zijn voor kinderen van de bovenbouw.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (1.1)	De aanstaande leerkracht beheerst van alle leergebieden de leerstof van de aangeboden leeractiviteiten.
Vakinhoudelijk bekwaam (1.2)	De aanstaande leerkracht kan de leerstof samenstellen, kiezen of bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.
Vakdidactisch bekwaam (1.3)	De aanstaande leerkracht stelt leerdoelen bij de vakinhoud en kan deze afstemmen op het niveau en de kenmerken van de doelgroep.

Vakdidactisch bekwaam (1.4)	De aanstaande leerkracht herkent verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactische werkvormen en (digitale) leermiddelen.
Vakdidactisch bekwaam (1.5)	De aanstaande leerkracht kan leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Taal	Huizenga, H. & Smeets, J. (2022). <i>Taal & didactiek – Aanvankelijk en technisch lezen</i> : Noordhoff Uitgevers. : H1, H2, H4, H5, H6		X
	Huizenga, H. & Robbe, R. (2020). <i>Basiskennis taalonderwijs</i> . Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers. H1, H2, H3, H4, H5, H6, H7, H8, H9, H10, H11		X
	Van Koeven, E., & Smits, A. (2022). <i>Rijke taal: Taal didactiek voor het basisonderwijs</i> . Boom. Hfst 1, 4, 6 & 8		X
	<i>10voordeleraar</i> (z.d.). Uitwerking kennisbasis pabo Nederlands. Geraadpleegd op 15 juni 2021, van https://kennisbases.10voordeleraar.nl/pdf/uitwerking-kennisbasis-pabo-nederlands.pdf		

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	8 uur
Zelfstudie	40 uur
Toetsing	8 uur

Toetsing taal

BHE	Criteria semester 1	Voldaan	
		Ja	Nee
VI 1.2 VD 1.3	<p>Beginsituatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Staat omschreven wat de leerlingen al gehad hebben m.b.t. dit onderwerp? • Staan er voldoende andere relevante kenmerken van de leerlingen beschreven om een beeld te krijgen van de klas (attitude, motivatie, gedrag)? 		
VI 1.1	<p>Lesdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zijn de lesdoelen gerelateerd aan de leerlijn van de taal-leesmethode voor het gekozen domein en/of aan de referentieniveaus voor taal (tussendoelen gevorderde geletterdheid (leerlijntaal.nl))? 		
VD 1.5	<p>De les, oriëntatiefase, introductie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is er een motiverende inleiding? 		
VD 1.5 VD 1.4	<p>Informereren/instrueren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is de instructie kwalitatief (en vakdidactisch) goed? • Wordt er voldoende aandacht besteed aan taal(leer)strategieën van kinderen? 		
VD 1.5	<p>De les, afsluitingsfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wordt de les duidelijk afgesloten? Hoe gebeurt dat? 		
VD 1.4 BPB 1.9	<p>Evaluatie door de leerkracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Worden de didactische keuzes onderbouwd aan de hand van kennis uit de colleges? • Blijkt de leerkracht kritisch terug op zijn didactisch handelen ten aanzien van zijn taal-leesonderwijs? 		
	<p>Conclusie: Heeft de leerkracht de criteria voor dit programmaonderdeel voldoende aangetoond?</p>		
	<p>Opmerkingen:</p>		

2.4 Kunstzinnige orientatie

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Kunstzinnige orientatie ZVK1-BDM1.1 22ZVK-BDM1.1	2023-2024	1	Vakdidactiek	3 EC	Werkcollege

2.4.1 Beeldende vorming

INHOUD STUDIEONDERDEEL: BEELDEND ONDERWIJS

In dit eerste semester krijg je grip op het vak beeldend onderwijs (BO). Je leert over het zien en maken van beelden. Je krijgt kennis en inzicht op het begrip beeldend vormgeven vanuit de theorie én aan de hand van het maken van eigen werkstukken.

Vervolgens wordt geleerd hoe deze kennis in te zetten is bij het verzorgen van beeldend onderwijs in het primair onderwijs (PO) en welke effecten dit kan hebben op de (creativiteits)ontwikkeling (autonomie, relatie en competentie) van kinderen. Je leert de ins en outs over de procesgerichte didactiek voor beeldend onderwijs.

Beeldende vorming wordt, samen met drama en muziek, getoetst in de Matchmaker-tentamengame.

De toetscriteria zijn ook te vinden in de beschrijving van de spelregels van Matchmaker en worden tijdens het spelen gehanteerd. Zie 2.6.2 voor meer informatie over de toetsing.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakdidactisch bekwaam (1.4)	De aanstaande leerkracht herkent verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactische werkvormen en (digitale) leermiddelen.
Vakdidactisch bekwaam (3.4)	De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.
Brede professionele basis (4.9)	De aanstaande leerkracht neemt verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (collega's/ studiegenoten/ opleidingsdocenten).

Leerdoelen

De aanstaande leerkracht:

- heeft kennis en inzichten uit de opgegeven literatuur en theorie uit de colleges.
- kan de kenniscomponenten in verschillende combinaties inhoudelijk met elkaar in verband brengen door een valide argumentatie te formuleren.
- kan op basis van zijn eigen kennis beargumenteren waarom door mede-leerkrachten gelegde inhoudelijke koppelingen wel of niet valide zijn.
- kan zijn eigen werkplekieren-praktijksituaties voor beeldend onderwijs, muziek en drama koppelen aan de theoretische kennis en inzichten en deze inhoudelijk bespreken op wat het effect ervan was op het leerproces van de kinderen en zijn leerkrachthandelen.
- geeft zijn mede-leerkrachten inhoudelijke feedback op het leggen van verbanden tussen de boek, begrip, casus en feedbackkaarten.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Beeldende vorming	<p>E-publicatie inclusief kennisclips: <i>Creëren kun je leren, informatie, inzicht en inspiratie voor optimale lessen beeldende vorming volgens de procesgerichte didactiek</i>. Uitgever: Creëer en leer, 2021 www.creeerenleer.nl Downloaden en of clips bekijken:</p> <p>https://www.creeerenleer.nl/wp-content/uploads/2021/04/Creeren-kun-je-leren-beeldende-vorming-en-procesgerichte-didactiek-2021.pdf.</p> <p>Spelkaarten Matchmaker en spelregels en speltutorial. T.z.t te vinden op SharePoint.</p> <p>Aangereikte collegestof</p>		x

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	5 uur
Zelfstudie	21,5 uur
Toetsing	1,5 uur

2.4.2 Drama

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijs -	Programma -	Studielast in credits	Werkvormen
Drama ZVK1-BDM1.1 22ZVK-BDM1.1	2023-2024	1	Vakdidactie k	3 EC samen met beeldend onderwijs en muziek	Werkcollege

INHOUD STUDIEONDERDEEL: DRAMA

Je leert de basis van de didactiek van drama.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakdidactisch bekwaam (1.4)	De aanstaande leerkracht herkent verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactische werkvormen en (digitale) leermiddelen.
Vakdidactisch bekwaam (3.4)	De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.
Brede professionele basis (4.9)	De aanstaande leerkracht neemt verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (collega's/ studiegenoten/ opleidingsdocenten).

Leerdoelen

De aanstaande leerkracht:

- heeft kennis en inzichten uit de opgegeven literatuur en theorie uit de colleges
- kan de kenniscomponenten in verschillende combinaties inhoudelijk met elkaar in verband brengen door een valide argumentatie te formuleren
- kan op basis van zijn eigen kennis beargumenteren waarom door mede-leerkrachten gelegde inhoudelijke koppelingen wel of niet valide zijn.
- kan zijn eigen werkplekieren-praktijksituaties voor beeldend onderwijs, muziek en drama koppelen aan de theoretische kennis en inzichten en deze inhoudelijk bespreken op wat het effect ervan was op het leerproces van de kinderen en zijn leerkrachthandelen
- geeft zijn mede-leerkrachten inhoudelijke feedback op het leggen van verbanden tussen de boek, begrip, casus en feedbackkaarten

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Drama	Nooij, H. de (2017). <i>Kijk op spel</i> (druk 5). Groningen: Wolters Noordhoff. Dramamethode die te vinden is onder de tegel Dramamethode op de portal van de IPABO. Spelkaarten Matchmaker en spelregels en speltutorial. Te vinden op SharePoint.		x

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	6 uur
Zelfstudie	12 uur
Toetsing	8 uur

2.4.3 Muziek

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Muziek ZVK1-BDM1.1 22ZVK-BDM1.1	2023-2024	1	Vakdidactiek	3 EC samen met drama en beeldend onderwijs	Werkcollege

INHOUD STUDIEONDERDEEL: MUZIEK

Je maakt kennis met het vak muziek op de basisschool. Omdat zingen een belangrijk onderdeel van het muziekonderwijs in de basisschool is, maken we daar in deze eerste module een start mee. Aan de hand van het vijfphasenmodel studeer je op de werkplek een lied in. Behalve voor vakdidactiek is er ook aandacht voor de opbouw van een liedrepertoire en de praktische voorbereiding van een muzikles voor je werkpleklerenklas.

Tijdens de laatste bijeenkomst geef en ontvang je feedback op jouw toepassing van het vijfphasenmodel.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakdidactisch bekwaam (1.4)	De aanstaande leerkracht herkent verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactische werkvormen en (digitale) leermiddelen.

Vakdidactisch bekwaam (3.4)	De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en het evalueren en beoordelen van onderwijs.
Brede professionele basis (4.9)	De aanstaande leerkracht neemt verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (collega's/ studiegenoten/ opleidingsdocenten).

Leerdoelen

De aanstaande leerkracht:

- heeft kennis en inzichten uit de opgegeven literatuur en theorie uit de colleges.
- kan de kenniscomponenten in verschillende combinaties inhoudelijk met elkaar in verband te brengen door een valide argumentatie te formuleren.
- kan op basis van zijn eigen kennis beargumenteren waarom door mede-leerkrachten gelegde inhoudelijke koppelingen wel of niet valide zijn.
- kan zijn eigen werkplekleren-praktijksituaties voor beeldend onderwijs, muziek en drama koppelen aan de theoretische kennis en inzichten en deze inhoudelijk bespreken op wat het effect ervan was op het leerproces van de kinderen en zijn leerkrachthandelen.
- geeft zijn mede-leerkrachten inhoudelijke feedback op het leggen van verbanden tussen de boek, begrip, casus en feedbackkaarten.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Muziek	Studentenabonnement op methode <i>Eigen-wijs Digitaal</i> (www.eigenwijsdigitaal.nl) Hand-outs via de muziekdocent Haverkort, F. (2015). <i>Muziek Meester!</i> 4e editie. Utrecht: Thieme Meulenhoff		x

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	5 uur
Zelfstudie	19 uur
Toetsing	4 uur

Criteria	Beoordeling	Prestatie-indicatoren
$0 \leq \text{totaalscore} < 50$	0	$0 \leq \text{totaalscore} < 20$
	1	$20 \leq \text{totaalscore} < 35$
	2	$35 \leq \text{totaalscore} < 50$
$50 \leq \text{totaalscore} < 100$	0	$0 \leq \text{totaalscore} < 50$
	1	$50 \leq \text{totaalscore} < 75$
	2	$75 \leq \text{totaalscore} < 100$
$100 \leq \text{totaalscore} < 130$	0	-
	1	$100 \leq \text{totaalscore} < 115$
	2	$115 \leq \text{totaalscore} < 130$
$130 \leq \text{totaalscore} < 160$	0	-
	1	$130 \leq \text{totaalscore} < 145$
	2	$145 \leq \text{totaalscore} < 160$
$160 \leq \text{totaalscore} < 190$	0	-
	1	$160 \leq \text{totaalscore} < 175$
	2	$175 \leq \text{totaalscore} < 190$
$190 \leq \text{totaalscore} < 220$	0	-
	1	$190 \leq \text{totaalscore} < 205$
	2	$205 \leq \text{totaalscore} < 220$
$220 \leq \text{totaalscore} < 250$	0	-
	1	$220 \leq \text{totaalscore} < 235$
	2	$235 \leq \text{totaalscore} < 250$
$250 \leq \text{totaalscore} < 280$	0	-
	1	$250 \leq \text{totaalscore} < 265$
	2	$265 \leq \text{totaalscore} < 280$
$\text{totaalscore} \geq 280$	0	-
	1	$280 \leq \text{totaalscore} < 310$
	2	$\text{totaalscore} \geq 310$

Toetsing beeldende vorming, drama en muziek

Beoordelingsformulier Matchmaker tentamengame

Voorwaardelijke criteria	Voldaan	
De leerkracht vertoont tijdens alle onderdelen van gevolgde onderwijs een actieve, constructieve en collegiale houding.	Ja	Nee
De leerkracht heeft de tentamengame volgens de spelregels gespeeld.	Ja	Nee
De leerkracht heeft tenminste één les beeldende vorming, drama en muziek gegeven. De uitdraai van het LBF/ABF + korte reflectie over de meest betekenisvolle momenten neemt de cursist mee naar de toetsing.	Ja	Nee
De leerkracht heeft deelgenomen aan de laatste les muziek waarin het liedrepertoire wordt gezongen.	Ja	Nee

Leerdoelen	
Vakdidactisch bekwaam (1.4)	De aanstaande leerkracht heeft kennis en inzichten uit de opgegeven literatuur en theorie uit de colleges.
Vakdidactisch bekwaam (3.4)	De aanstaande leerkracht kan de kenniscomponenten in verschillende combinaties inhoudelijk met elkaar in verband te brengen door een valide argumentatie te formuleren.
Vakdidactisch bekwaam (3.4)	De aanstaande leerkracht kan op basis van zijn eigen kennis beargumenteren waarom door mede-leerkrachten gelegde inhoudelijke koppelingen wel of niet valide zijn.
Vakdidactisch bekwaam (3.4)	De aanstaande leerkracht kan zijn eigen werkplekieren-praktijksituaties voor beeldend onderwijs, muziek en drama koppelen aan de theoretische kennis en inzichten en deze inhoudelijk bespreken op wat het effect ervan was op het leerproces van de kinderen en zijn leerkrachthandelen.
Brede professionele basis (4.9)	De aanstaande leerkracht geeft zijn mede-leerkrachten inhoudelijke feedback op het leggen van verbanden tussen de boek, begrip, casus en feedbackkaarten.

Behaalde totaalscore na afloop van de tentamengame is bepalend voor het uiteindelijke cijfer

Beoordeling

Codes	Maximaal te behalen aantal punten	Behaalde puntenaantal	Cesuur ligt op 50% van het maximaal te behalen aantal punten.
Totaal	18		9

2.5 Handschrift

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Handschrift ZVK2-HAND 23ZVK-HAND	2023-2024	1	Vakdidactiek	1 EC Voor handschrift in periode 1, 4 en 6.	Werkcollege

INHOUD STUDIEONDERDEEL: HANDSCHRIFT

Belang van het vak

Schrift vormt de basis van culturele en wetenschappelijke ontwikkeling omdat het de vastlegging, bewaring en overbrenging van gegevens en gedachten mogelijk maakt. Schrifteducatie, kennis van schrift en schrijven valt onder kerndoel 8 en is een noodzakelijke voorwaarde voor geletterdheid en taalcompetentie. Een leerling kan zich pas ten volle ontwikkelen tot deelnemer aan de samenleving als hij een goede schriftbeheersing heeft. Deze cruciale basisvaardigheid is nodig bij alle vakken, in elke vorm van onderwijs en in het dagelijks leven. De maatschappelijke ontwikkeling op digitaal gebied heeft geleid tot inhoudelijke uitbreiding met digitaal schrijven. Via materiaal naar keuze dienen leerlingen zich vlot, ergonomisch en grafisch verantwoord leren uitdrukken (10voordeleraar).

In periode 1 verkennen we het handschriftonderwijs. We kijken onder andere naar de diverse handschriftcriteria. In periode 4 ligt de focus op handschriftonderwijs en fijne motoriekontwikkeling (bij het jonge kind). In periode 6 kijken we naar de ontwikkeling van het eigen handschrift van de leerling, via het aanvankelijk schrijven naar het voortgezet schrijven. Gedurende deze periodes werk je, vanuit je eigen praktijk aan verschillende opdrachten en aan eigen vaardigheden. Op de opdrachten en de eigen vaardigheden krijg je feedback van je peers en van de docent.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (4.1)	De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van het basisonderwijs, gericht op het behalen van de kerndoelen en de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van het primair onderwijs, kent de theoretische achtergronden daarvan, en houdt zijn vakkennis- en kunde actueel.
Vakdidactisch bekwaam (4.3)	De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de individuele leerling en de inzet van verschillende methodieken en middelen.
Vakdidactisch bekwaam (4.4)	De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk baseren op kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en kan het onderwijs evalueren en beoordelen.
Brede professionele basis (BPB4.9)	De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (collega's/ mede-cursisten / opleidingsdocenten/ andere professionals).

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Handschrift	Overvelde, A en Nijhuis- van der Sanden, R. (2019). <i>Aan de slag met handschriftonderwijs</i> . Amsterdam: Boom.		X
	Klaassen, B. <i>Portfolio schrijven</i> . (Aan te schaffen op de IPABO via de docent Handschriftonderwijs. Het portfolio kost E10,00).		X

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	3 uur in periode 1 van in totaal 11 uur contacttijd
Zelfstudie	In totaal 11 uur
Toetsing	In totaal 6 uur

Toetsing handschrift

In periode 6 levert de aanstaande leerkracht een portfolio en een video in waaruit blijkt dat onderstaande leerdoelen zijn behaald. Een format wordt van tevoren verstrekt.

BHE Voorwaardelijke criteria	
<ul style="list-style-type: none"> Het verslag voldoet aan de eisen zoals geformuleerd in het taalbeleid van Hogeschool IPABO. De aanstaande leerkracht vertoont bij alle studieonderdelen een actieve, constructieve en collegiale rol. De aanstaande leerkracht laat zien dat hij voor het vakgebied de werkplekleren-activiteiten heeft uitgevoerd. 	
Leerdoelen	
Vakinhoudelijk bekwaam (4.1)	De aanstaande leerkracht kent het kerndoel van handschrift en de verschillende fasen van het schrijfonderwijs op de basisschool.
Vakinhoudelijk bekwaam (4.1)	De aanstaande leerkracht is in staat om feedback te geven op de handschriften van één collega uit de opleiding, en drie kinderen uit de eigen onderwijspraktijk, waarbij de schriftcriteria worden gehanteerd.
Vakdidactisch bekwaam (4.3)	De aanstaande leerkracht is in staat om kinderen een letter aan te leren of een letter te remediëren volgens de methode die gebruikt wordt op de school.
Vakdidactisch bekwaam (4.4)	De aanstaande leerkracht toont aan dat hij/zij een creatieve handschriftles of les schriftgeschiedenis kan aanbieden in de onder-, midden- of bovenbouw.
Brede professionele basis (BPB 4.9)	De aanstaande leerkracht toont aan dat hij/ zij het lerarenhandschrift beheerst in zowel verbonden als onverbonden schrift, op zowel (digi)bord als papier.

BEOORDELINGSCRITERIA

De mate waarin de geformuleerde leerdoelen behaald zijn, wordt beoordeeld als:

- Onvoldoende (0 punten)
- Voldoende (1 punt) of
- Hoogwaardig (2 punten)*

<p>Voldoende (1 punt)</p>	<p>De aanstaande leerkracht behaalt het geformuleerde leerdoel op voldoende niveau. Dat kan op de volgende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De aanstaande leerkracht onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - waarbij de aanstaande leerkracht op hoofdlijnen juist redeneert; - en de aanstaande leerkracht hoofd- en bijzaken in zijn verhaal kan onderscheiden. • De aanstaande leerkracht betreft in de uitwerking van zijn opdracht alle geformuleerde aspecten in het leerdoel; <ul style="list-style-type: none"> - het werk van de aanstaande leerkracht is op herkenbare wijze uitgewerkt. • De aanstaande leerkracht betreft op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - de aanstaande leerkracht laat zien dat hij de literatuur beheerst; - de aanstaande leerkracht laat zien dat hij de theorie aan praktijksituaties kan koppelen. • De aanstaande leerkracht reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen; <ul style="list-style-type: none"> - de aanstaande leerkracht maakt gebruik van elementen uit een reflectiemethode; - de aanstaande leerkracht gebruikt feedback ten behoeve van zijn ontwikkeling tot leerkracht.
<p>Hoogwaardig (2 punten)</p>	<p>De aanstaande leerkracht behaalt het geformuleerde leerdoel op hoogwaardig niveau. Dat kan op de volgende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De aanstaande leerkracht onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - waarbij de redeneringen van de aanstaande leerkracht volledig en uitputtend zijn; - en waarbij de aanstaande leerkracht bij de kern van het verhaal blijft en relevante informatie geeft (scherp en to the point). • De aanstaande leerkracht betreft in de uitwerking van zijn opdracht alle geformuleerde aspecten in het leerdoel; <ul style="list-style-type: none"> - de aanstaande leerkracht is hierbij inhoudelijk creatief, origineel en/of innovatief. • De aanstaande leerkracht betreft op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - de aanstaande leerkracht betreft in de uitwerking van de opdracht hoogwaardige literatuur; - de aanstaande leerkracht gaat kritisch om met (theoretische) bronnen. • De aanstaande leerkracht reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen: <ul style="list-style-type: none"> - de aanstaande leerkracht koppelt zijn handelen aan een dieper leren (reflectie op dieper niveau); - de aanstaande leerkracht zoekt actief naar feedback en analyseert daarmee zijn ontwikkeling tot leerkracht.

2.6 Aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Aardrijkskunde, geschiedenis, natuur & techniek ZVK1-ZAAK1.1 22ZVK-ZK1.1	2023-2024	2	Vakdidactiek	3 EC	Werkcollege

INHOUD STUDIEONDERDEEL: AARDRIJKSKUNDE, GESCHIEDENIS EN NATUUR & TECHNIEK

In deze periode leer je wat de vakken aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek op de basisschool inhouden. Je leert hoe je deze vakken moet geven en welke didactische uitgangspunten daarbij een rol spelen.

De wereldoriëntatievakken hebben ieder hun eigen didactiek maar er is ook veel overlap. Zo maken deze vakken alle drie gebruik van concrete materialen of beeldvormers, is het belangrijk dat je de (eventuele) lesmethode kunt verrijken en dat je gebruik maakt van de actualiteit en van de belevingswereld van jouw leerlingen. Bij deze drie vakken ga je aan de slag met enkele werkvormen en onderwerpen die veel aan bod komen tijdens de lessen.

Bij aardrijkskunde ga je een les geven over een ander land of regio en over kaartlezen. Bij geschiedenis ga je werken met beeldvormers en een historisch verhaal vertellen. Bij natuur & techniek ga je practicumlessen geven waarin de leerlingen zelf ontdekken en onderzoeken met behulp van materialen.

Daarnaast zijn de inzichten die je krijgt aangeboden bij elk vak ook te gebruiken bij de andere vakken. Je zal na het geven van de verschillende lessen dit zelf ervaren, zeker als jouw school werkt met de zaakvakken aan de hand van een thema.

Bij deze drie schoolvakken wordt er ook gewerkt aan het vergroten van je eigen kennis met betrekking tot de op de basisschool behandelde onderwerpen.

INFORMATIE PER VAK

2.6.1 Aardrijkskunde

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Aardrijkskunde, geschiedenis, natuur & techniek ZVK1-ZAAK1.1 22ZVK-ZK1.1	2023-2024	2	Vakdidactiek	3 EC (periode 2) Samen met geschiedenis en Natuur en Techniek)	Werkcollege

Bij aardrijkskunde leer je met gebruikmaking van (les)methoden en beeldvormers om een goede aardrijkskundeles te geven, waarbij ook gebruik gemaakt wordt van de geografische vierslag en actuele onderwerpen. Je gebruikt een actueel onderwerp bij een mini-aardrijkskundeles of als

insteek voor een les uit een methode. Tijdens de les-bijeenkomsten ga je na hoe je dit kunt doen en oefen je zelf met een onderwerp. Kennis van inhouden is daarbij van belang.

Werkplekactiviteit

Je geeft een les over een gebied, waarbij je gebruik maakt van de geografische vierlag en actuele onderwerpen.

De leerkracht:

- heeft inhoudelijke kennis van de schoolthema's bij het vak aardrijkskunde.
- heeft kennis van het werken met methoden.
- kan werken met de geografische vierlag.
- kan aan de hand van voorwerpen, modellen, een didactische bordtekening, een film en een fotoserie een lesontwerp maken en uitvoeren.
- is bekend met de didactiek van het aanleren van topografie.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Aardrijkskunde	Baltus, R., & Rijborz, D. (2021). <i>Dan gaan we nu aardrijkskunde doen</i> . Amsterdam/Alkmaar: IPABO. Reader (teksten en opdrachten)		X
	Baltus, R. (2022). <i>Basiskennis aardrijkskunde</i> . (3e druk) Groningen: Noordhoff.	x	

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	4 uur
Zelfstudie	23 uur
Toetsing	1 uur

Bijzonderheden
Er wordt getoetst middels een presentatie over een gegeven les. Tijdens de presentatie toon je een aantal vakinhoudelijke/ vakdidactische criteria aan (zie beoordelingsformulier hieronder). De presentaties voor deze drie vakken (aardrijkskunde, geschiedenis en natuur&techniek) moeten met een voldoende afgesloten worden.

2.6.2 Geschiedenis

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programmagebied	Studielast in credits	Werkvormen
Aardrijkskunde, geschiedenis, natuur & techniek ZVK1-ZAAK1.1 22ZVK-ZK1.1	2023-2024	2	Vakdidactiek	3 EC (periode 2) Samen met geschiedenis en natuur en Techniek)	Werkcollege

INHOUD STUDIEONDERDEEL: GESCHIEDENIS

Je In deze lessen maak je kennis met het vak geschiedenis en hoe je dit vak kan aanbieden in de klas. Als eerste zullen de verschillende tijdvakken aanbod komen. Tijdens de colleges bespreken we onder andere over het inzetten van beeldvormers en tijdlijnen op de basisschool. Het gebruik van deze hulpmiddelen zal je helpen bij het opzetten van je eigen geschiedenisles. Daarnaast wordt er besproken hoe het tijdsbesef bij kinderen op de basisschool zich ontwikkelt.

Werkplekactiviteit

Je geeft een geschiedenisles, waarbij je gebruik maakt van beeldvormers en een tijdlijn.

De leerkracht:

- heeft kennis van verschillende beeldvormers.
- kan beeldvormers op een didactisch verantwoorde manier inzetten in de les.
- heeft kennis van de ontwikkeling van het tijdsbesef (volgens de opvattingen van H. Roth).
- heeft kennis van tijdsordeningen (zoals periodisering en tijdsbalken).
- kent op hoofdlijnen de opbouw van veelgebruikte leermiddelen bij het geschiedenisonderwijs.
- kan op didactische verantwoorde wijze een historisch onderwerp introduceren (onder andere met behulp van MAT).

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Geschiedenis	Keissen H., Sommer A., Sundsback K., Haages N.J. (2021) <i>Reader Geschiedenis & didactiek major</i> . IPABO Amsterdam/Alkmaar (interne publicatie, wordt via het uitleverloket beschikbaar gesteld) Keissen, H. (20122). <i>Basiskennis geschiedenis</i> . (4e druk) Groningen: Noordhoff.	x	x

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	4 uur
Zelfstudie	13 uur
Toetsing	1 uur

Bijzonderheden

Er wordt getoetst middels een presentatie over een gegeven les. Tijdens de presentatie toon je een aantal vakinhoudelijke/ vakdidactische criteria aan (zie beoordelingsformulier hieronder). De presentaties voor deze drie vakken (aardrijkskunde, geschiedenis en natuur&techniek) moeten met een voldoende beoordeeld worden.

2.6.3 Natuur & Techniek

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Aardrijkskunde, geschiedenis, natuur & techniek ZVK1-ZAAK1.1 22ZVK-ZK1.1	2023-2024	2	Vakdidactiek	3 EC (periode 2) Samen met geschiedenis en Natuur en Techniek)	Werkcollege

INHOUD STUDIEONDERDEEL: NATUUR & TECHNIEK

Je maakt kennis met het vakgebied natuur & techniek (N&T) en de didactische aanpak ervan. Leerlingen leren op een actieve manier, door zelf te ontdekken en te onderzoeken met materialen. In deze lessen leer je hoe je een onderzoeksles kunt voorbereiden en uitvoeren. Daarnaast besteden we aandacht aan de seizoenverschijnselen die merkbaar zijn in de leef- en schoolomgeving.

Werkplekactiviteit

Je geeft een onderzoeksles volgens het aangereikte lesmodel. Je gebruikt hierbij echte materialen.

Leerdoelen:

De aankomende leerkracht:

- heeft inzicht in de didactiek van ontdekkend en onderzoekend leren.
- kan gebruik maken van materialen om leerlingen op een ontdekkende, onderzoekende manier te laten leren
- kent de eenvoudige vorm van het basislesmodel (flexibel lesmodel met de 7 stappen) en de voordelen van dit lesmodel bij onderzoekslessen.
- kan onderzoekslessen opbouwen en uitvoeren volgens het flexibele lesmodel.
- kent verschillende practicumvormen en de voor- en nadelen ervan.
- kan een parallelpracticum organiseren.
- kent de verschillende categorieën operationele vragen en kan deze op een goede manier gebruiken
- (her)kent de invloed van de seizoenen op de natuur in de schoolomgeving.
- is in staat om natuurlijke materialen mee de klas in te nemen en er een activiteit of les mee te doen.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Natuur & techniek	Marell, J. & De Vaan, E (2020) <i>Praktische didactiek voor natuur en techniek</i> (1e druk). Bussum: Coutinho. Hoofdstukken: 1, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 13.		x
	Kersbergen, C. & Haarhuis, A. (2021). <i>Natuuronderwijs inzichtelijk</i> (4e druk). Bussum: Coutinho.	x	

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	4 uur
Zelfstudie	23 uur
Toetsing	1 uur

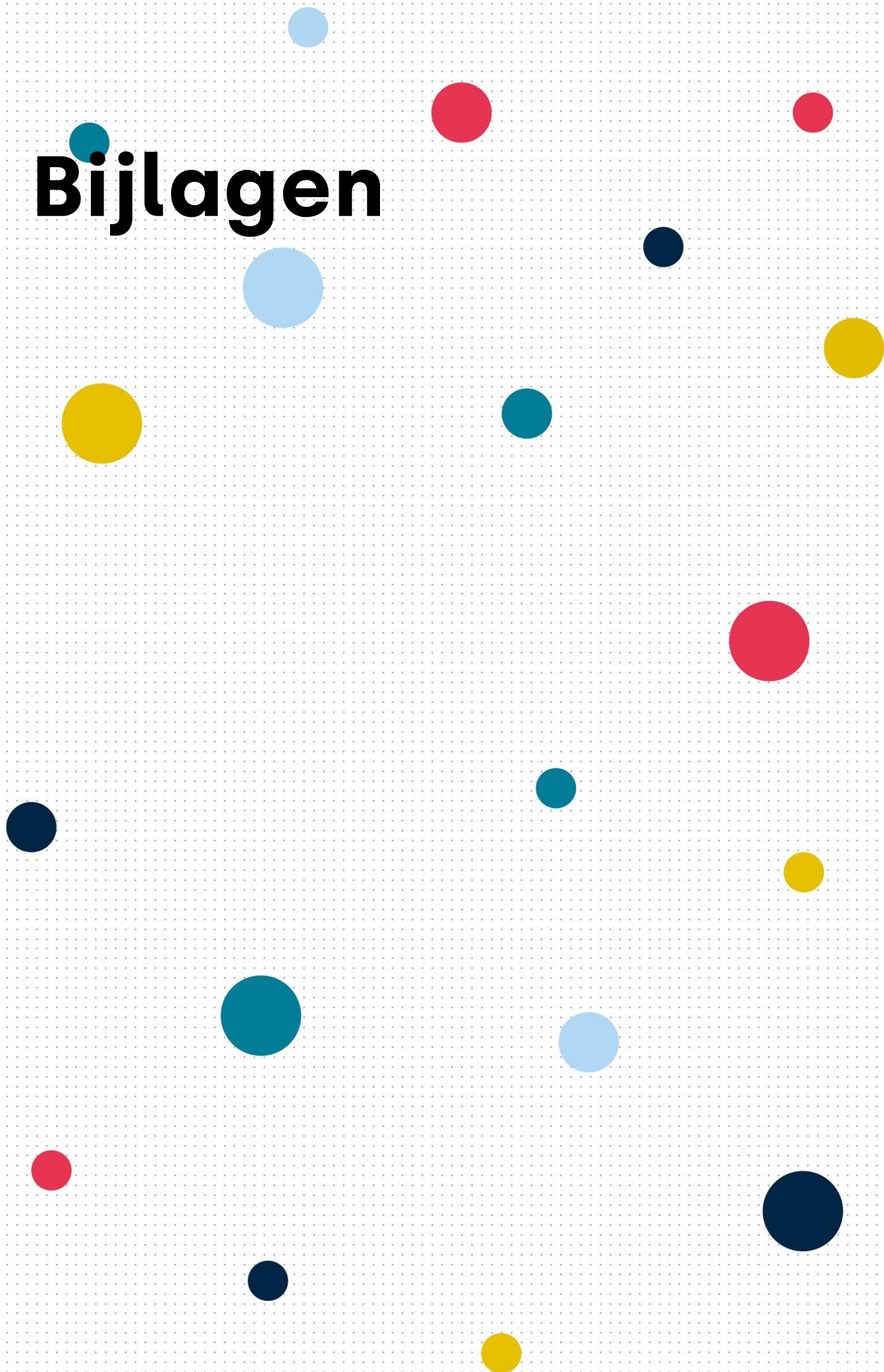
Bijzonderheden
Er wordt getoetst middels een presentatie over een gegeven les. Tijdens de presentatie toon je een aantal vakinhoudelijke/ vakdidactische criteria aan (zie beoordelingsformulier hieronder). De presentaties voor deze drie vakken (aardrijkskunde, geschiedenis en natuur&techniek) moeten met een voldoende beoordeeld worden.

Toetsing aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek

BHE	Criteria	beoordeling		
	Algemene voorwaardelijke criteria	0	1	2
	De aanstaande leerkracht heeft voor de 3 vakken een (of meer) lessen gegeven en een LBF gemaakt.			
	De aanstaande leerkracht heeft voor de 3 vakken een helder gestructureerde presentatie gegeven, met gebruik van beeldmateriaal.			
	De aanstaande leerkracht heeft vakdidactische literatuur gebruikt bij de voorbereiding en evaluatie van zijn lessen.			
	De aanstaande leerkracht heeft bij minstens 3 vd 4 criteria van elk vak 1 punt behaald.			
	Criteria aardrijkskunde			
	De aanstaande leerkracht heeft zowel kennis- als vaardigheidsdoelen geformuleerd en koppelt deze aan de kerndoelen.			
	De aanstaande leerkracht gebruikt voldoende goede beeldvormers (incl. een kaart) om begrippen en processen duidelijk te maken.			
	De aanstaande leerkracht toont aan dat hij de les en de lesdoelen heeft opgebouwd aan de			

	hand van de geografische vierlag; in ieder geval beschrijven en verklaren.			
	De aanstaande leerkracht beargumenteert op welke wijze de verwerkingsopdracht voor de leerlingen ervoor zorgt dat de essentie van de lesstof weer terugkomt.			
	Criteria geschiedenis			
	De aanstaande leerkracht gebruikt beeldvormers op een didactisch verantwoorde manier in de les.			
	De aanstaande leerkracht kan een tijdlijn op de juiste wijze toepassen in de klas.			
	De aanstaande leerkracht zet het MAT-model in tijdens de introductie van de gegeven geschiedenisles.			
	De aanstaande leerkracht toont aan dat de les past bij het niveau van het historisch tijdsbesef van zijn klas.			
	Criteria natuur & techniek			
	De aanstaande leerkracht beargumenteert op welke wijze de inzet van het materiaal ondersteunend is aan de lesdoelen.			
	De aanstaande leerkracht past de eenvoudige variant van het basislesmodel basislesmodel (het flexibel lesmodel) toe om zijn onderzoeksles op te bouwen.			
	De aanstaande leerkracht organiseert een parallelpracticum volgens de gegeven richtlijnen (bij kleuters in aangepaste vorm).			
	De aanstaande leerkracht stelt operationele vragen uit meerdere categorieën, waarmee hij het onderzoekend handelen van de leerlingen stimuleert.			

Bijlagen

Bijlage 1: Landelijke bekwaamheidseisen

Bekwaamheidseisen Hogeschool IPABO

Deze bekwaamheidseisen zijn gebaseerd op de landelijke bekwaamheidseisen (Bussemaker, 2017). Deze geven toetsbare eisen voor het vak leraar basisonderwijs en geven de (minimale) bekwaamheid weer waar aanstaande leerkrachten aan het eind van de opleiding over dienen te beschikken.

In de onderstaande tabel is aangegeven aan welke eisen er aan het eind van het betreffende jaar moeten zijn voldaan. In sommige gevallen betreft dit voor verschillende jaren dezelfde bekwaamheidseisen.

Periode	Opleidingsbekwaam	Minorbekwaam	Werkplekbekwaam	Startbekwaam
VAKINHOUDELIJK BEKWAAM (VI)				
1	VI 1.1 De aanstaande leerkracht beheerst van alle leergebieden de leerstof van de aangeboden leeractiviteiten.	VI 2.1 De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten, is gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.	VI 3.1 De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten, is gericht op het behalen van de kerndoelen en de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van het primair onderwijs, en kent de theoretische achtergronden daarvan.	VI 4.1 De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van het basisonderwijs, is gericht op het behalen van de kerndoelen en de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van het primair onderwijs, kent de theoretische achtergronden daarvan, en houdt zijn vakkennis- en kunde actueel.
2	VI 1.2 De aanstaande leerkracht kan de leerstof samenstellen, kiezen of bewerken op dusdanige wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.	VI 2.2 De aanstaande leerkracht gebruikt kennis van leerlijnen om de leerstof in samenhang samen te stellen, te kiezen of te bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.	VI 3.2 De aanstaande leerkracht overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen en kan de leerstof in samenhang samenstellen, kiezen of bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.	VI 4.2 De aanstaande leerkracht overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen en kan de leerstof in samenhang samenstellen, kiezen of bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven en het vervolgonderwijs.

Periode	Opleidingsbekwaam	Minorbekwaam	Werkplekbekwaam	Startbekwaam
VAKDIDACTISCH BEKWAAM (VB)				
3	VD 1.3 De aanstaande leerkracht stelt leerdoelen bij de vakinhoud en kan deze afstemmen op het niveau en de kenmerken van de doelgroep.	VD 2.3 De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen.	VD 3.3 De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen.	VD 4.3 De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de individuele leerling en de inzet van verschillende methodieken en middelen.
4	VD 1.4 De aanstaande leerkracht herkent verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactische werkvormen en (digitale) leermiddelen.	VD 2.4 De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en kan het onderwijs evalueren en beoordelen.	VD 3.4 De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en kan het onderwijs evalueren en beoordelen.	VD 4.4 De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk baseren op kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en kan het onderwijs evalueren en beoordelen.
5	VD 1.5 De aanstaande leerkracht kan leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren.	VD 2.5 De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren, gebruikt hierbij voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak onderbouwen.	VD 3.5 De aanstaande leerkracht kan onderwijs voorbereiden, uitvoeren en evalueren, op basis van voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak analyseren en bijstellen.	VD 4.5 De aanstaande leerkracht kan onderwijs voorbereiden, uitvoeren en evalueren op basis van voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak en handelen analyseren, bijstellen en ontwikkelen.

Periode	Opleidingsbekwaam	Minorbekwaam	Werkplekbekwaam	Startbekwaam
PEDAGOGISCH BEKWAAM (PB)				
6	<p>PB 1.6 De aanstaande leerkracht werkt tijdens de uitvoering van zijn leeractiviteiten aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat.</p>	<p>PB 2.6 De aanstaande leerkracht kan, in afstemming met collega's, werken aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen in de samenleving.</p>	<p>PB 3.6 De aanstaande leerkracht kan, in samenwerking met collega's en andere professionals, een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat realiseren waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen in de samenleving.</p>	<p>PB 4.6 De aanstaande leerkracht kan met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met collega's en andere professionals een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen realiseren waarmee de aanstaande leerkracht bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen in de samenleving.</p>
7	<p>PB 1.7 De aanstaande leerkracht herkent pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën passend bij de doelgroep.</p>	<p>PB 2.7 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogische handelen koppelen aan pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelings-theorieën en gedrags-wetenschappelijke theorieën.</p>	<p>PB 3.7 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogische handelen verantwoorden op basis van pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorieën.</p>	<p>PB 4.7 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogische handelen verantwoorden op basis van pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorieën.</p>

Periode	Opleidingsbekwaam	Minorbekwaam	Werkplekbekwaam	Startbekwaam
PEDAGOGISCH BEKWAAM (PB)				
8	<p>PB 1.8 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogische handelen afstemmen op de groep.</p>	<p>PB 2.8 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogische handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen.</p>	<p>PB 3.8 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogische handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen, ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerlingen betrokken zijn.</p>	<p>PB 4.8 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogische handelen afstemmen op de individuele leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen, ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerlingen betrokken zijn.</p>
BREDE PROFESSIONELE BASIS (BPB)				
9	<p>BPB 1.9 De aanstaande leerkracht werkt aan zijn eigen ontwikkeling door op basis van eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor/ coach, medecursisten/ opleidingsdocenten).</p>	<p>BPB 2.9 De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor/ coach, medecursisten/ opleidingsdocenten).</p>	<p>BPB 3.9 De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor/ coach, medecursisten/ opleidingsdocenten).</p>	<p>BPB 4.9 De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (collega's/ medecursisten/ opleidingsdocenten/ andere professionals).</p>

Periode	Opleidingsbekwaam	Minorbekwaam	Werkplekbekwaam	Startbekwaam
BREDE PROFESSIONELE BASIS (BPB)				
10	<p>BPB 1.10 De aanstaande leerkracht heeft een nieuwsgierige houding, stelt zichzelf vragen en zoekt naar antwoorden vanuit verschillende perspectieven.</p>	<p>BPB 2.10 De aanstaande leerkracht heeft een onderzoekende houding en verzamelt vanuit verschillende perspectieven gegevens en kan hier voorlopige conclusies aan verbinden.</p>	<p>BPB 3.10 De aanstaande leerkracht kan op systematische wijze, met geëigende methoden en vanuit verschillende perspectieven gegevens verzamelen en analyseren en kan hier conclusies aan verbinden.</p>	<p>BPB 4.10 De aanstaande leerkracht maakt flexibel gebruik van een onderzoeksproces: formuleert een beantwoorbare onderzoeksvraag en verzamelt systematisch, met geëigende methoden en vanuit verschillende perspectieven data om deze onderzoeksvraag te beantwoorden, hanteert passende methodes van analyse en kan daar conclusies aan verbinden.</p>
11	<p>BPB 1.11 De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.</p>	<p>BPB 2.11 De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op groepsniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.</p>	<p>BPB 3.11 De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op zowel groeps- als schoolniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.</p>	<p>BPB 4.11 De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op zowel groeps- als schoolniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking met zowel intern als extern betrokkenen van de werkplek.</p>

Nuttige adresgegevens

Website www.ipabo.nl

Decanaat/Vertrouwenspersonen

Amsterdam: Rob Moggré / José Riepstra
e-mail: r.moggre@ipabo.nl / j.riepstra@ipabo.nl

Alkmaar: Ans Koopman
e-mail: a.koopman@ipabo.nl

Examencommissie

e-mail: examencommissie@ipabo.nl

Teamleider: Sonja Stuber
e-mail: s.stuber@ipabo.nl